

**LIETUVOS RESPUBLIKOS FITOSANITARIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1481
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Žemės ūkio ministerija parengė Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo Nr. VIII-1481 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625 (toliau – Reglamentas (ES) 2016/2031), ir 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1756 (toliau – Reglamentas (ES) 2017/625), kuriais nustatomos sąvokos, terminai, procedūros dėl fitosanitarinės oficialios priežiūros ir jos taikymo srities. Įstatymo projekte nustatomi profesionalių veiklos vykdytojų leidimų ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną, steigti priežiūros punktą įvežamų į Europos Sąjungą augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitariniam patikrinimui atlikti, prekių saugojimo, įskaitant muitinės sandėlius, išskyrus III tipo atvirosius muitinės sandėlius, prekių laikinojo saugojimo sandėlius, laisvasias zonas, vietose sandėliuoti augalus, augalinius produktus ir kitus objektus, karantino punktų ar izoliavimo infrastruktūros objektų veiklai vykdyti, įvežti į Lietuvos Respublikos teritoriją, joje vežti draudžiamus kenkėjus, augalus, augalinius produktus ir kitus objektus, išduoti augalų pasus (toliau – leidimai) išdavimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo pagrindai.

Įstatymo projekto uždaviniai:

1) suvienodinti įstatyme ir Europos Sąjungos teisės aktuose vartojamas sąvokas ir fitosanitarinės priežiūros nuostatas;

2) nustatyti privalomuosius fitosanitarinius reikalavimus profesionaliems veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims, vykdančioms veiklą, susijusią su augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sodinimu, selekcija, gamyba (įskaitant auginimą, dauginimą ir priežiūrą), įvežimu į Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teritoriją, vežimu tranzitu bei vežimu joje, išvežimu iš jos teritorijos, rinkimu (supirkimu), sandėliavimu, pakavimu, išsiuntimu, tiekimu rinkai (įskaitant tiekimą pagal nuotolinės prekybos sutartis), ir perdirbimu, taip pat fitosanitarinės priežiūros ir kitos oficialios veiklos pagrindus vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/2031 ir Reglamento (ES) 2017/625 nuostatomis;

3) aiškiai išdėstyti nuostatas, kurios turi tiesioginės įtakos Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) vykdančią fizinių ar juridinių asmenų veiklos fitosanitarinę priežiūrą ir kitą oficialią veiklą;

4) nustatyti Augalininkystės tarnybos išduodamų leidimų, susijusių su fitosanitarine priežiūra ir kita oficialia veikla, išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo pagrindus ir tvarką;

5) nustatyti galimybę Augalininkystės tarnybai pačiai organizuoti kenkėjų židinių naikinimą;

6) nustatyti sankcijų (baudų) taikymo tvarką profesionaliems veiklos vykdytojams, nesilaikantiems būtinų fitosanitarijos priemonių, siekiant sustabdyti identifikuoto kenkėjo plitimą.

Augalininkystės tarnyba neretai susiduria su situacija, kai žemės valdų savininkai dėl įvairių priežasčių (pvz., yra nepajėgūs arba piktybiškai) nesiima Augalininkystės tarnybos nustatytų priemonių kenkėjų plitimui sustabdyti ir židiniui naikinti. Nevykdant teisėtų Augalininkystės tarnybos specialistų nurodymų, kyla kenkėjų išplitimo pavojus. Siekiant užkirsti kelią kenkėjų plitimui, svarbu reaguoti operatyviai, nes nuo to priklauso taikomų fitosanitarijos priemonių efektyvumas, todėl Augalininkystės tarnybai turėtų būti suteikta teisė organizuoti kenkėjais užkrėstų ir (ar) galimai užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų naikinimo darbus, jei per nustatytą laikotarpį šios prievolės nevykdo tų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų savininkas. Visa tai įgalina Reglamento (ES) 2016/2031 nuostatos, todėl tai numatoma ir įstatymo projekte. Galiojančiame įstatyme šios teisės ir prievolių nėra.

Įstatymo projekto 16 straipsnio 5 dalyje nustatomas terminuotas leidimo karantino punktų ar izoliavimo infrastruktūros veiklai vykdyti išdavimas. Augalininkystės tarnyba atsižvelgdama į profesionalių veiklos vykdytojų pateiktą prašymą bei numatomas vykdyti veiklas išduoda terminuotą leidimą. Terminas yra siejamas su Reglamento (ES) 2019/829 2 straipsnio c punkte nurodyta įvežama medžiaga, jos tipu, mokslinio darbo trukme, pobūdžiu ir tikslu, šio mokslinio darbo aprašymu.

Reglamento (ES) 2019/829 2 straipsnio d punkto nuostata apibrėžia profesionalaus veiklos vykdytojo numatomas vykdyti veiklas: „bet kuri veikla, kurią vykdo bet kuris asmuo, įskaitant kompetentingas institucijas, akademines ir mokslinių tyrimų institucijas ar profesionalūs veiklos vykdytojai, ir kuri yra susijusi su oficialių tyrimų, mokslo ar švietimo tikslais, bandymais, veislių atranka ar selekcija, įskaitant bet kurios nurodytos medžiagos įvežimą į Sąjungą ir jos saugomas zonas, vežimą, laikymą, dauginimą ar naudojimą jose“. Atsižvelgiant į tai, kad leidimas karantino punktų ar izoliavimo infrastruktūros objektų veiklai vykdyti siejamas su oficialių tyrimų, mokslo ar švietimo tikslais, bandymais, veislių atranka ar selekcija, bei į tai, kad Reglamento 2019/829 2 straipsnio a punkte nurodyti kenkėjai kelia grėsmę Europos Sąjungos gamtai ir jų išplitimas ir įsitvirtinimas gali sukelti ekonominių, sociologinių ir ekologinių problemų, šių kenkėjų buvimas ir transportavimas Europos Sąjungoje galimas griežtai tik su nacionalinės kompetentingos institucijos išduotu leidimu ir į paskirtą karantino punktą ar izoliavimo infrastruktūros objektą.

Vadovaujantis Reglamento (ES) 2017/625 139 straipsniu, jog baudos turi veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, siūloma įstatymo projekto 27 straipsnio 1 dalimi nustatyti baudų profesionaliems veiklos vykdytojams dydžius atsižvelgiant į pastarųjų bendrąsias metines pajamas. Taip pat įvertinta pagal veiklos pavojingumą ir palyginta su analogiškais baudų dydžiais kituose teisės aktuose – Augalų apsaugos įstatyme. Augalų apsaugos produktų reikalavimų nesilaikymas sukelia visuomenei didesnę masto žalą nei fitosanitarinių priemonių reikalavimų nevykdymas, todėl manytina, kad baudų dydžiai yra proporcingi ir atitinkantys bendrąjį principą.

Dėl skirtingų apskundimo ir skundų nagrinėjimo terminų Įstatymo projekto 33 straipsnyje (buvusiame 34 straipsnyje):

Įstatymo projekto 33 straipsnyje skirtingi Tarnybos sprendimų apskundimo ir skundų nagrinėjimo terminai nustatyti atsižvelgiant į pačių sprendimų pobūdį bei su jais susijusias praktines ir ekonomines aplinkybes.

Įstatymo projekto 33 straipsnio 1 ir 2 dalys reglamentuoja atvejus, kai sprendimai priimami pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postuose dėl importuojamų krovinių neatitikimų Europos Sąjungos reglamentų reikalavimams (Reglamento (ES) 2017/625, Reglamento (ES) 2016/2031 bei Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072). Tokiais atvejais itin svarbus greitas ir operatyvus skundų nagrinėjimas, nes transporto priemonių prastovos pasienyje gali sukelti reikšmingų finansinių nuostolių. Todėl šiose dalyse nustatytas trumpesnis skundų pateikimo ir galutinio sprendimo priėmimo terminas.

Tuo tarpu Įstatymo projekto 33 straipsnio 3 ir 4 dalyse reglamentuojami sprendimai, priimami vykdant fitosanitarinę priežiūrą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Šiais atvejais augalai, augaliniai produktai ar kiti objektai nėra susiję su pasienio prastovomis ar tarptautiniu transportu, todėl nėra būtinybės skubiai užtikrinti galutinio sprendimo. Tokiu atveju profesionaliems veiklos vykdytojams

sudaromos sąlygos tinkamai įgyvendinti teisę apskūsti sprendimą, kadangi ilgesni terminai suteikia galimybę išsamiai susipažinti su sprendimo turiniu ir tinkamai parengti skundą, o Tarnybai – objektyviai ir visapusiškai jį išnagrinėti. Todėl šiose dalyse nustatyti ilgesni skundų pateikimo ir nagrinėjimo terminai.

Be to, Įstatymo projekto 33 straipsnio 5 ir 6 dalys suderintos su Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nuostatomis, todėl jų terminai nustatyti vadovaujantis bendra teisine logika ir praktika administracinių ginčų kontekste.

Skirtingų terminų nustatymas yra proporcingas ir pagrįstas objektyviai egzistuojančiais praktiniais skirtumais tarp skirtingų sprendimų rūšių, užtikrinant tiek viešojo intereso apsaugą, tiek veiklos vykdytojų teises.

Įstatymo projektas detalesnių reikalavimų profesionalių veiklos vykdytojų kvalifikacijai nenustato, todėl kvalifikacinių reikalavimų proporcingumo vertinimas nėra atliekamas ir jų nuostatos Įstatymo projekte nenustatomos.

Įstatymo projektu taip pat siekiama įgyvendinti Valstybės informacinių išteklių įstatymo nuostatas, įsigaliojusias 2024 m. sausio 1 d., kadangi pakeistas registrų reglamentavimas, įvestos naujos sąvokos – Registras, Informacinė sistema ir Registro informacinė sistema (Registras – informacinėje sistemoje tvarkomas registruojamą objektą ar objektus apibūdinantis duomenų rinkinys ar rinkiniai, kuriems nustatomos specialios registravimo sąlygos. Informacinė sistema – programinės įrangos visuma valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos, kito viešojo administravimo subjekto, viešosios įstaigos ar valstybės valdomos įmonės veiklos procesams skaitmenizuoti, duomenims tvarkyti ir (ar) administracinėms ar viešosioms paslaugoms teikti elektroniniu būdu. Registro informacinė sistema – informacinė sistema registro objektui ar objektams registruoti).

Nuo 2027 m. nebelieka registro teisinio pagrindo, registrai tampa registrų informacinėmis sistemomis, todėl iki 2026 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos Seimas turi priimti įstatymų, kuriuose iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusio Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka nustatyti veikiančių registrų, valstybės ir (ar) kitų informacinių sistemų teisiniai pagrindai, pakeitimo projektus bei iki nurodyto termino turi būti pakeisti visi poįstatyminiai teisės aktai bei pertvarkyta registrų ir informacinių sistemų veikla. Įstatymo projekte vietoj šiuo metu veikiančio Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro įrašomas Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro informacinės sistemos pavadinimas, nurodomas registro objektą sudarančių duomenų rinkinys.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Augalininkystės ir

žaliųjų technologijų skyriaus (vedėja R. Voverytė-Šimkienė, tel. 239 1468) vyr. specialistas T. Vaištaras, tel. 239 1157.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme yra nustatyta Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro pažymėjimo išdavimo tvarka, tačiau nėra reglamentuota pažymėjimo galiojimo sustabdymo ir sustabdymo panaikinimo tvarka.

Rengiamame Įstatymo projekte numatytas registravimas Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro informacinėje sistemoje. Ši registravimo tvarka apims šiuo metu galiojančiame įstatyme nustatytus veiksmus – pažymėjimo išdavimą, tačiau papildomai yra apibrėžiami anksčiau nenumatyti veiksmai: registracijos galiojimo sustabdymas, sustabdymo panaikinimas bei išregistravimas.

Galiojančiame įstatyme nėra reglamentuota Augalininkystės tarnybos išduodamų leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo pagrindai ir tvarka.

Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymas įtvirtina nuostatą, kad Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras nustato tvarką, pagal kurią Augalininkystės tarnybos specialistai gali duoti nurodymus sunaikinti arba padaryti nekenksmingus užkrėstus augalus, augalinius produktus ir kitus objektus bei prižiūrėti, kaip šios priemonės įgyvendinamos, tačiau nenustatyta galimybė Augalininkystės tarnybai organizuoti židinio naikinimo, kai žemės valdos savininkas nesiima Augalininkystės tarnybos nustatytų priemonių kenkėjų plitimui sustabdyti ir židiniui naikinti.

Šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra įtvirtintų efektyvių ir atgrasančių ekonominių sankcijų (baudų) taikymo profesionaliems veiklos vykdytojams už Augalininkystės tarnybos nurodytų fitosanitarijos priemonių kenkėjų plitimui sustabdyti ir jiems sunaikinti nevykdymą. Administracinių nusižengimų kodekse numatytos administracinės nuobaudos už Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo ir kitų fitosanitarijos reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus yra nepakankamos.

Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme vartojamas terminas kenksmingieji organizmai, kuris keičiamas į terminą kenkėjas. Kenkėjai yra nustatomi ir apibrėžiami Europos Komisijos priimant įgyvendinamuosius teisės aktus. Kenkėjų sąrašai yra apibrėžti ir išvardinti Įgyvendinamajame reglamente (ES) 2019/2072.

Pagal iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusį Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą registras nuo valstybės informacinės sistemos skyrėsi tik jame apdorojamų duomenų apimtimi. Tačiau praktiškai registras savo nuostatuose aprašomas ir jo veikla nustatoma kaip tam tikro duomenų rinkinio ar rinkinių (objekto ar objektų) registravimo pagrindai, sąlygos ir tvarka. Registro veikla buvo aprašoma kaip duomenų tvarkymo tvarka, t. y. tik kaip dalis informacinės sistemos, o ne jos visuma. Šiuo metu galiojančių registrų nuostatuose yra tik fragmentiškai aprašomos pačios

informacinių technologijų priemonės ir informacinių technologijų sprendimai, kurių pagalba tvarkomi registrų duomenys, ir informacinės sistemos, kuriose šie duomenys tvarkomi. Nors registras iš esmės veikia kaip informacinė sistema, iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusioje įstatymo redakcijoje registrams ir valstybės informacinėms sistemoms buvo nustatyti skirtingi steigimo procesai, gyvavimo ciklai ir valdymo reikalavimai.

Pagal senos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas registrai steigiami ir jų nuostatai tvirtinami Vyriausybės nutarimais, todėl registrų steigimas tapo ilgai trunkančiu biurokratiu procesu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projekte aiškiai išdėstyti privalomieji fitosanitariniai reikalavimai profesionaliems veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims, fitosanitarinės priežiūros ir kitos oficialios veiklos pagrindai, vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/2031 ir Reglamento (ES) 2017/625 nuostatomis.

Įstatymo projekte nustatoma Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro pažymėjimo sustabdymo ir sustabdymo panaikinimo tvarka.

Įstatymo projektas nustato Augalininkystės tarnybos išduodamų leidimų, susijusių su fitosanitarine priežiūra ir kita oficialia veikla, išdavimo tvarką ir terminus, ir aiškiai apibrėžia leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo sąlygas.

Įstatymo projekte numatomos ekonominės sankcijos (baudos) profesionaliems veiklos vykdytojams už Augalininkystės tarnybos nurodytų fitosanitarijos priemonių kenkėjų plitimui sustabdyti ir jiems sunaikinti nevykdymą. Taip pat Įstatymo projekte numatomos minėto pažeidimo nagrinėjimo teisenos nuostatos.

Įstatymo projekte Augalininkystės tarnybai suteikiama teisė pačiai organizuoti kenkėjų židinių naikinimą.

Pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 22 straipsnio 4 dalį registro kūrimas apima įstatymo rengimą, kuriame nurodomas registrą sudarantis duomenų rinkinys ar duomenų rinkiniai, registro informacinės sistemos valdytojas ir duomenų, įskaitant asmens duomenis, valdytojas, nustatomi asmens duomenų teikimo apribojimai, jeigu tokių esama, taip pat objektų registravimo pagrindai ir sąlygos bei kitos su tuo susijusios nuostatos, šiais aspektais papildyti įstatymų projektai.

Naujas valstybės informacinių išteklių valdysenos modelis leis supaprastinti informacinių sistemų steigimo procesą. Vyriausybė dalyvaus tik steigiant informacinę sistemą, o nuostatus tvirtins registro informacinės sistemos ar informacinės sistemos valdytojas.

Įstatymo projekte siūloma Lietuvos Respublikos fitosanitarinį registrą pertvarkyti į Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro informacinę sistemą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijos prevencijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Administracinė našta ūkio subjektams nesikeis, kadangi Įstatymo projekte numatytos procedūros vykdomos ir šiuo metu, vadovaujantis ES reglamentais ir kitais teisės aktais.

Pateikus Įstatymo projektą į Teisės aktų informacinę sistemą (Nr. 24-5330), gautas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2024 m. balandžio 16 d. raštas Nr. 3-1348, kurio 17 pastaboje prašoma patikslinti administracinę naštą ūkio subjektams.

Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalis (įpareigojimas profesionaliems veiklos vykdytojams teikti pranešimus Tarnybai apie kenkėjus). Įpareigojimas yra nustatytas Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje.

Įstatymo projekto 7 straipsnio 7 dalis (įdiegti atsekamumo sistemą ir saugoti įrašus ne mažiau kaip 3 metus). Įpareigojimas yra nustatytas Augalo paso išdavimo ir keitimo, leidimo profesionaliam veiklos vykdytojui išduoti augalų pasus išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo bei galiojimo panaikinimo, fitosanitarinių patikrinimų, siekiant Lietuvos Respublikos teritoriją ar jos dalį pripažinti saugoma zona, atlikimo, tam tikrų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų vežimo saugomoje zonoje reikalavimų tvarkos aprašo, patvirtinto žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-263 „Dėl Augalo paso išdavimo ir keitimo reikalavimų aprašo, Fitosanitarinių tikrinimų, siekiant Lietuvos Respublikos teritoriją ar jos dalį pripažinti saugoma zona, atlikimo reikalavimų aprašo ir Tam tikrų augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų vežimo saugoma zona reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas, patvirtintas įsakymu Nr. 3D-263), 28.2.4 ir 33.2 papunkčiuose, ir Leidimų ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną išdavimo bei medinės pakavimo medžiagos ir (arba) jai gaminti skirtos medienos terminio apdorojimo, ženklinimo ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo, patvirtinto žemės

ūkio ministro 2006 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 3D-408 „Dėl Leidimų ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną išdavimo bei medinės pakavimo medžiagos ir (arba) jai gaminti skirtos medienos terminio apdorojimo, ženklinimo ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas, patvirtintas įsakymu Nr. 3D-408), 13.4.2 papunktyje.

Įstatymo projekto 17 straipsnio 1 dalis (išimties, taikomos draudžiamiesiems įvežti kenkėjams, augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, naudojamiems oficialių tyrimų, mokslo ar švietimo tikslais, bandymams, veislių atrankai ar selekcijai). Įpareigojimas yra nustatytas Leidimo įvežti į Lietuvos Respublikos teritoriją, joje vežti draudžiamus kenkėjus, augalus, augalinius produktus ir kitus objektus bei leidimo karantino punktų ar izoliavimo infrastruktūros objektų veiklai vykdyti išdavimo tvarkos apraše, patvirtintame žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-262 „Dėl Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas, patvirtintas įsakymu Nr. 3D-262). Tvarkos apraše, patvirtintame įsakymu Nr. 3D-262, detaliai nurodytos visos išimties ir aplinkybės, kai yra taikomos išimties draudžiamiesiems įvežti kenkėjams, augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, naudojamiems oficialių tyrimų, mokslo ar švietimo tikslais, bandymams, veislių atrankai ar selekcijai.

Įstatymo projekto 12 straipsnio 1 dalis (jeigu keičiasi ūkio subjektų, kurie privalo registruotis fitosanitariniame registre, imtis). Įpareigojimas yra nustatytas Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje. Teikiamos nuorodos į Reglamento (ES) 2016/2031 65 straipsnio 1 dalies a-e punktus, išskyrus Reglamento (ES) 2016/2031 65 straipsnio 3 dalies a–d punktuose nustatytus atvejus neparašant nuostatų į nacionalinę teisę.

Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalis (jeigu keičiasi ūkio subjektų, kurie privalo gauti leidimą ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną, imtis). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašu, patvirtintu įsakymu Nr. 3D-408. Dėl Įstatymo projekto ūkio subjektų, kuriems taikomi reikalavimai, imtis nesikeičia.

Įstatymo projekto 13 straipsnio 6 dalies 2 punktas, Įstatymo projekto 14 straipsnio 6 dalies 2 punktas, Įstatymo projekto 16 straipsnio 6 dalies 2 punktas ir Įstatymo projekto 18 straipsnio 6 dalies 2 punktas (jeigu keičiasi reikalavimai profesionaliems veiklos vykdytojams nuosavybės teise turimai (ar kitais pagrindais naudojamai) atitinkamai veiklos rūšiai technikai, įrangai, sandėliavimo, gamybinėms ir (arba) kitoms patalpoms, atitinkančioms žemės ūkio ministro nustatytus reikalavimus). Įpareigojimas yra nustatytas Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 1111 „Dėl Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos fitosanitarinio

registro nuostatų patvirtinimo“, III skyriaus 18.18 papunktyje. Visiems Įstatymo projektų reglamentuojamiems leidimams (Įstatymo projekto 13–18 straipsniai) nustatomas reikalavimas ūkio subjektams registruotis Fitosanitarinio registro informacinėje sistemoje. Įstatymo projektu įtvirtinami reikalavimai leidimams šiuo metu yra reglamentuoti tvarkos apraše, patvirtintame įsakymu Nr. 3D-263, tvarkos apraše, patvirtintame įsakymu Nr. 3D-262, tvarkos apraše, patvirtintame įsakymu Nr. 3D-408, ir Įvežamų į Lietuvos Respubliką ir Europos Sąjungą bei vežamų per ją tranzitu augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio tikrinimo taisyklėse, patvirtintose žemės ūkio ministro ir finansų ministro 2005 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. 3D-171/1K-080 „Dėl Įvežamų į Lietuvos Respubliką ir Europos Sąjungą bei vežamų per ją tranzitu augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio tikrinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas, patvirtintas įsakymu Nr. 3D-171/1K-080).

Įstatymo projekto 13 straipsnio 9 dalies 2 punktą (įpareigojimas leidimo ženklini MPM ir (arba) jai gaminti skirtą medieną turėtojai ne trumpiau kaip 3 metus saugoti ir Tarnybai prašant pateikti tiekiamos rinkai pagal ISPM Nr. 15 reikalavimus MPM ir (arba) jai gaminti skirtos medienos apskaitos dokumentus ar jų kopijas ir kitus su MPM susijusius dokumentus). Įpareigojimas yra tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-408, III skyriaus 13.4.2 papunktyje, VIII skyriaus 51.4 papunktyje.

Įstatymo projekto 14 straipsnio 1 dalis (reikalavimas gauti leidimą sandėliuoti augalinę produkciją). Įpareigojimas yra nustatytas Prekių saugojimo ir muitinio tikrinimo vietos pripažinimo tinkama augalams, augaliniams produktams ir kitiems susijusiems objektams laikyti tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. A1-138 „Dėl Prekių saugojimo ir muitinio tikrinimo vietos pripažinimo tinkama augalams, augaliniams produktams ir kitiems susijusiems objektams laikyti tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalis (įpareigojimas profesionaliam veiklos vykdytojai, planuojančiam steigti priežiūros punktą, turėti leidimą steigti priežiūros punktą įvežamų į Lietuvos Respubliką ir Europos Sąjungą augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitariniam patikrinimui atlikti). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-171/1K-080, V skyriaus 37 punkte.

Įstatymo projekto 16 straipsnio 1 dalis (įpareigojimas turėti leidimą karantino punktą ar izoliavimo infrastruktūros objektų veiklai vykdyti). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-262, I skyriaus 6 punkte.

Įstatymo projekto 17 straipsnio 1 dalis (jeigu išplečiamas veiklos tikslų sąrašas, norint gauti leidimą įvežti į Lietuvos Respublikos teritoriją, joje vežti draudžiamus kenkėjus, augalus, augalinius

produktus ir kitus objektus). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-262, I skyriaus 5 punkte.

Įstatymo projekto 17 straipsnio 9 dalies 2 ir 3 punktai (įpareigojimai pranešti Tarnybai apie visus atvejus, kai tiriamoji medžiaga buvo užkrėsta kenkėjais, bei apie bet koki įvykį, dėl kurio kenkėjai patenka į aplinką arba atsiranda tikimybė, kad jie pateks į aplinką). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-262, V skyriaus 31 punkte.

Įstatymo projekto 18 straipsnio 1 dalis (jeigu prasiplečia augalų rūšių sąrašas, dėl kurių reikia gauti augalo pasą). Įpareigojimas yra nustatytas tvarkos aprašo, patvirtinto įsakymu Nr. 3D-263, I skyriaus 4 punkte.

Atsižvelgiant į tai, kad Fitosanitarinių tyrimų laboratorija yra Valstybinės augalininkystės tarnybos struktūrinis padalinys, atliekantis valstybės pavestas funkcijas, susijusias su laboratoriniais tyrimais, ji nelaikoma profesionaliu veiklos vykdytoju, nes nevykdo augalų, augalinių produktų ar kitų objektų tiekimo veiklos. Todėl jai netaikomi leidimų reikalavimai pagal Įstatymo 16 straipsnį ir 5 dalies bei 9 dalies 1 punkto nuostatos, kurios skirtos veiklos vykdytojams, dalyvaujantiems augalų ir kitų objektų apyvartoje.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus Įstatymo projektą, galiojančių įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų. Įstatymo projekto sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Įstatymo projekto 2 straipsnyje nustatomos svarbiausios, esminės sąvokos, kurios vartojamos dažniausiai Įstatymo projekte bei kituose augalų sveikatą reguliuojančiuose poįstatyminiuose teisės aktuose, kitais atvejais duodama nuoroda į reglamentus, kuriuose yra paaiškinamos kitos rečiau vartojamos sąvokos.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymo projektą, papildomai reikės žemės ūkio ministrui patvirtinti tvarką, reglamentuojančią kenkėjais užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sunaikinimo darbų organizavimą, finansavimą bei Tarnybos patirtų išlaidų atlyginimą iš šių kenkėjais užkrėstų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų savininkų ar jų įgaliotų asmenų, jei pastarieji nevykdė Tarnybos reikalavimo sunaikinti kenkėjais užkrėstus augalus, augalinius produktus ar kitus objektus.

Žemės ūkio ministerija yra parengusi ir suderinusi su suinteresuotomis institucijomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro informacinės sistemos pertvarkymo ir jo nuostatų patvirtinimo“ projektą, kuris įsigalios 2025 m. rugpjūčio 1 d. Šia data bus bus pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 1111 „Dėl Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatų patvirtinimo“.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti Leidimų ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną išdavimo bei medinės pakavimo medžiagos ir (arba) jai gaminti skirtos medienos terminio apdorojimo, ženklinimo ir tiekimo rinkai tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 3D-408 „Dėl Leidimų ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) jai gaminti skirtą medieną išdavimo bei medinės pakavimo medžiagos ir (arba) jai gaminti skirtos medienos terminio apdorojimo, ženklinimo ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pakeitimo tikslas – įgyvendinti įstatymo nuostatas dėl leidimo išdavimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pripažinti netekusiu galios Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. balandžio 17 d. įsakymą Nr. A1-138 „Dėl Prekių saugojimo ir muitinio tikrinimo vietos pripažinimo tinkama augalams, augaliniams produktams ir kitiems susijusiems objektams laikyti tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu naują tvarkos aprašą dėl leidimo prekių saugojimo ir muitinio tikrinimo vietose sandėliuoti augalus, augalinius produktus ir kitus objektus, kuriame bus numatytos įgyvendinamosios įstatymo nuostatos dėl leidimo išdavimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvarkos aprašą dėl leidimo karantino punktų ar izoliavimo infrastruktūros objektų veiklai vykdyti, kuriame bus numatytos įgyvendinamosios įstatymo nuostatos dėl leidimo išdavimo,

pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvarkos aprašą dėl Augalininkystės tarnybos atliekamų įgaliotųjų įstaigų ar fizinių asmenų, kuriems pavesta atlikti tam tikras fitosanitarinės priežiūros arba kitas oficialios veiklos užduotis, vykdomos veiklos auditus.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvarkos aprašą dėl naujai steigiamų fitosanitarijos postų ir (ar) tikrinimo centrų atitikties būtiniesiems reikalavimams.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvarkos aprašą dėl leidimo įvežti į Lietuvos Respublikos teritoriją, joje vežti draudžiamus kenkėjus, augalus, augalinius produktus ir kitus objektus, kuriame bus numatytos įgyvendinamosios įstatymo nuostatos dėl leidimo išdavimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti Augalo paso išdavimo ir keitimo reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-263 „Dėl Augalo paso išdavimo ir keitimo reikalavimų aprašo, fitosanitarinių tikrinimų, siekiant Lietuvos Respublikos teritoriją ar jos dalį pripažinti saugoma zona, atlikimo reikalavimų aprašo ir tam tikrų augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų vežimo saugoma zona reikalavimų aprašo patvirtinimo“. Pakeitimo tikslas – įgyvendinti įstatymo nuostatas dėl leidimo išdavimo, pakeitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-262 „Dėl Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių patvirtinimo“.

Priėmus Įstatymo projektą, reikės pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektas parengtas siekiant užtikrinti efektyvesnį augalų kenkėjų plitimo prevencijos bei židinių likvidavimo mechanizmą, įgyvendinant Reglamento (ES) 2016/2031 nuostatas.

Įstatymo projektas suteikia teisę Augalininkystės tarnybai savarankiškai vykdyti privalomų fitosanitarinių priemonių taikymą, kai žemės valdos savininkai ar valdytojai to neatlieka. Įstatymo įgyvendinimui valstybės biudžeto lėšų reikėtų tik pradinėje židinių naikinimo stadijoje – kai būtina nedelsiant atlikti naikinimo darbus, o ūkio subjektas, kurio valdose aptiktas kenkėjo židinis, dėl įvairių priežasčių nevykdo Augalininkystės tarnybos nurodymų. Šiuo atveju Augalininkystės tarnyba organizuotų darbus, padengtų pradinius kaštus, tačiau vėliau šios išlaidos būtų susigrąžintos iš ūkio subjekto.

2020–2024 m. laikotarpiu užfiksuoti 45 atvejai, kai žemės valdos savininkai ar valdytojai nevykdė Tarnybos teisėtų nurodymų vykdyti fitosanitarines priemones. Iš jų: 2020 m. – 7 atvejai, 2021 m. – 16 atvejų, 2022 m. – 7 atvejai, 2023 m. – 5 atvejai, 2024 m. – 10 atvejų, tačiau tuo pačiu laikotarpiu nustatyti 64 atvejai, kai nurodymų nevykdymas kėlė realų augalų kenkėjų plitimo pavojų. Šie duomenys rodo būtinybę sudaryti galimybę Augalininkystės tarnybai perimti židinių likvidavimo funkciją kritiniais atvejais, užtikrinant greitą reagavimą ir efektyvų kenkėjų plitimo suvaldymą.

Dažniausiai pasitaikanti augalų kenkėjų liga Lietuvos Respublikoje yra bulvių žiedinis puvinys ir bakterinė degligė, todėl daugiausia lėšų reikėtų šios ligos naikinimo darbams, todėl skaičiuojant biudžeto lėšų poreikį remiamasi šiais pavyzdžiais.

Bakterinę degligę sukelia bakterija *Erwinia amylovora*, bulvių žiedinį puvinį sukelia bakterija *Clavibacter sepedonicus*. Bakterinė degligė paveikia obelis, kriaušes, gudobeles, šermukšnius ir kitus erškėtinių (Rosaceae) šeimos augalus, greitai plinta per žiedus, vėją, lietų, vabzdžius, įrankius, labai pavojinga sodo augalams, greitai sunaikina visą sodą. Tuo tarpu bulvių žiedinis puvinys specifiškai paveikia bulves (ypač sėklines), užkrėstos bulvės ilgai išlieka latentinėje (be simptomų) formoje, sunku aptikti, užkrėsta sėkla gali platinti ligą daugelį metų.

Bulvių žiedinio puvinio (BŽP) židiniai ir patirtos išlaidos. Per 2020–2024 m. sunaikintų bulvių kiekiai: 2020 m. – 637,6 t, 2021 m. – 145 t, 2022 m. – 91,4 t, 2023 m. – 170,2 t, 2024 m. 287 t.

Daugeliu atvejų ūkininkai pasirinko šėrimo gyvuliams metodą, kuris nereikalavo valstybės kompensacijos. Tik tais atvejais, kai naudotos griežtesnės naikinimo priemonės (deginimas, užkasimas), buvo išmokėtos kompensacijos (pagal Vyriausybės nutarimą Nr. 1706 „Dėl Nuostolių dėl fitosanitarijos priemonių naudojimo dalinio kompensavimo taisyklių patvirtinimo“) iš valstybės biudžeto lėšų: 2020 m. – 89 476,50 Eur, 2021 m. – 4 909,00 Eur, 2022 m. – 16 241,40 Eur, 2023 m. – 15 397,80 Eur, 2024 m. – 42 110,51 Eur.

Bulvių plotai nuo 2020 m. sumažėjo apie 1300 ha, tačiau sunaikinamų bulvių kiekis reikšmingai išliko stabilus, o 2024 m. net išaugo. Tai rodo nuolatinę riziką, kad židiniai gali būti dirbtinai slopinami be efektyvios kontrolės. Įstatymo projekte numatytas vienkartinis lėšų poreikis 101 400 Eur vieniems metams bulvių žiedinio puvinio židinių likvidavimui. Ši suma apskaičiuota preliminariai, neturint istorinės patirties dėl Augalininkystės tarnybos atliekamo naikinimo paslaugų pirkimo. Ji bus tikslinama pagal faktinį poreikį, tačiau yra laikoma realistiška remiantis buvusiu kompensacijų mastu.

Bakterinės degligės židiniai ir patirtos išlaidos. Per 2020–2024 m. Augalininkystės tarnyba nustatė: 2020 m. – 5 židiniai, 2021 m. – 0, 2022 m. – 2, 2023 m. – 1, 2024 m. – 6 židiniai. Visi židiniai buvo sunaikinti savininkų ir valdytojų iniciatyva. Vieno židinio likvidavimo kaina labai priklauso nuo sunaikinamų augalų kiekio. Pavyzdžiui: $27 \text{ augalai} \times 300 \text{ Eur} = 8100 \text{ Eur}$, $395 \text{ augalai} \times 300 \text{ Eur} = 118500 \text{ Eur}$. Siūloma vienkartinė 87 000 Eur suma vieniems metams bakterinės degligės židinių likvidavimui yra pagrįsta orientacine Augalininkystės tarnybos patirtimi ir galėtų būti laikoma pradiniu finansavimo lygiu, kol bus gauti pirmieji praktiniai duomenys.

Taigi, bendra vienkartinė valstybės biudžeto lėšų suma, kurios galėtų prireikti vieniems metams Augalininkystės tarnybai pagal Įstatymo projektą – iki 188 400 Eur (iš jų 101 400 Eur – bulvių žiedinio puvinio židinių likvidavimui, 87 000 Eur – bakterinės degligės židinių naikinimui). Šis poreikis nėra metinis, o apskaičiuotas kaip pradinė vienkartinė suma, skirta užtikrinti operatyvų reagavimą į neatidėliotinus atvejus. Vėliau patirtos išlaidos būtų grąžinamos iš ūkio subjektų, kurių valdose buvo taikomos privalomos fitosanitarinės priemonės.

Preliminarūs lėšų poreikio apskaičiavimai, taikant paslaugų pirkimo būdą, pateikiami lentelėje:

Eil. Nr.	Darbai	Mato vnt.	Kaina nuo, Eur	Kaina iki, Eur
1.	Krūmų kirtimas, medžių pjovimas, atliekų sukrovimas į krūvas	ha	350	1 600
2.	Pavienių medžių pjovimas	vnt.	40	725
3.	Krūmų naikinimas naudojant frezą	ha	440	870
4.	Šaknų rovimas, kelmų naikinimas ekskavatoriumi	val.	30	40
5.	Pavienių kelmų naikinimas	vnt.	12	60
6.	Kelmų ir šaknų sistemų naikinimas herbicidais	ha	175	260
7.	Medžių genėjimas	vnt.	7	145
8.	Medienos, šakų, kelmų, atliekų ir kitų šiukšlių išvežimas (12 m ³ savivartis)	vnt.	130	175
9.	Užkrėstų bulvių sunaikinimas	t	200	290

Atkreiptinas dėmesys, kad numatyti lėšas kenkėjų židiniams naikinti yra sudėtinga, nes darbų kainos priklauso nuo aptikto kenkėjo rūšies, jo biologijos, pažeidžiamų augalų, užkrėstos teritorijos apimties bei kitų sąlygų (atstumo, reljefo, tankumo, dirvos drėgnumo, naikinamos produkcijos kiekio ir kt.). Lyginant su 2016 m. įstatymo projekto aiškinamuoju raštu, šie apskaičiavimai yra atnaujinti, remiantis faktiniais 2020–2024 m. duomenimis. Atsižvelgiant į šiuos duomenis, siūlomi sprendimai atitinka realius poreikius bei tarptautinius įsipareigojimus augalų sveikatos srityje – siekiant užtikrinti veiksmingą kenkėjų kontrolę ir greitą židinių likvidavimą. Kitos įstatymo projekto nuostatos papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikalaus.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šį įstatymo projektą įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „augalų ligos“, „augalo veislė“, „techninių augalų auginimas“, „fitosanitarija“, „profesionalusis veiklos vykdytojas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.